TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.

Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela. K. E. Heikkinen

Phone: Office 365, Editorial Dep't 832

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Venäjän kauppa ja Yhdysvallat

Yhdysvaltain kapitalistien ja valtiomiesten niissä piireissä, joissa puolustetaan kauppasuhteisiin ryhtymistä Neuvosto-Venäjän kanssa, pohditaan nykyään vilkkaasti Venäjän ja Englannin kauppasopimuksen luonnetta ja vaikutusta. Senaattori France, joka esiintyy kauppasuhteiden avaamista haluavan republikaanisen ryhmän johtajana, ilmaisee mielenkiintoista hämmästystä Lontoosta saapuneen tiedon johdosta koskeva Venäjän ja Englannin sopimuksen allekirjottamista. Vielä näihin asti ovat Yhdysvaltain valtiomiehet yleensä pitäneet mainittujen kahden maan neuvotteluja tässä suhteessa tuloksettomina. Optimistisimmatkin ovat olleet odottavalla kannalla. Kun senaattoreille esim. on esitetty Neuvosto-Venäjän kauppasuhteiden avaamista koskevia vaatimuksia, niin ne ovat viitanneet vastauksissaan Lontoon neuvottelujen vähäisiin tuloksiin, jotka ovat kestäneet toista vuotta. Mutta samalla kerralla ovat toiset neuvottelujen kulkuun liittäneet politiikkansa johtavia ääriviivoja ja asettaneet ne esimerkikseen, jota on seurattava.

Yleensä kuitenkin ovat Yhdysvaltain hallitsevat piirit osottaneet suurta töykeyttä asiain käsittelyssä. Ei kauan sitte antoi senaatin ulkoasiain komitea vastauksen, päivän kestävän neuvottelun jälkeen, eräille unioiden valitsemille työväenedustajille, jotka vaativat kauppasuhteiden avaamista sen takia, että sen kautta saataisiin tuotantolaitokset käyntiin ja voitaisiin lieventää työttömyyttä, joka nojautui seuraaviin periaatteisiin:

1) Kauppaneuvottelut Englannin ja Neuvosto-Venäjän välillä eivät merkitse mitään; 2) Venäjällä ei ole varoja ostaa tavaroita kuten he väittävät itsellään olevan; 3) Yhdysvallat ei kuitenkaan voi ryhtyä liikesuhteisiin bolshevikien hallituksen kanssa missään tapauksessa. Tämä katsantokanta on perustunut Wilson-Colby hallituksen viitottamaan politiikkaan. Se on perustunut siihen, että Neuvosto-Venäjää on pidettävä ala-arvoisessa asemassa "sivistyskansojen" keskuudessa, kuten Mr. Wilson eräässä nootissaan lausui. Mutta nyt on käynyt niin hullusti, että Englanti sen sijaan että olisi jatkanut järjetöntä taantumuksellista suuntaa, valitsee toisen tien ja pyrkii kommersialismin kautta heikentämään mailman työväenluokan ensimäistä tasavaltaa, ja mikä tärkeintä sen kautta vahvistamaan itseään kilpailussa toisten imperialististen ryhmittymien kanssa.

Kauppakateus ja kilpailu astuu nyt yhä enemmän kiihottavaksi voimaksi Yhdysvaltain ulkopolitiikan johtamisessa. Senaattori France selittää, että pitkin aikoja on Englanti jo itse asiassa lähettänyt erilaisia tavaroita Venäjälle ja saanut kultaa vastikkeeksi. Ja vielä enemmän, Englanti on ostanut erinäisiä tavaroita Yhdysvalloista ja lähettänyt niitä Venäjälle saaden hinnan kullassa tai muissa tavaroissa, joista ainakin osa on taas tullut takaisin Yhdysvaltoihin. Toisin sanoen Englanti on esiintynyt tavaroiden välittäjänä ja kulettajana ja nyt kauppasopimuksen hyväksymisen kautta sille avautuu tässä suhteessa laajat mahdollisuudet hyötyä Yhdysvaltain kustannuksella. France kiinnittää huomiota vielä siihen, että Englanti ostaa tavaroita luotolla Yhdysvalloista ja myy ne Venäjälle käteisellä kullalla. Francea ei tässä näytä hämmästyttävän bolshevikien "verinen kulta", mutta hän näkee tässä Englannin ja Yhdysvaltain välillä suhteen, joka käy viimemainitulle taloudellisesti sangen raskaaksi.

Asiaa tarkastaessa johtuu mieleen Englannin ja Amerikan kauppasuhteet toista sataa vuotta sitten. Ristiriidat jotka silloin ilmenivät sellaisissa muodoissa, että Englanti ilman muuta pakotti amerikalaiset kauppalaivat poikkeamaan Englannin satamissa tarkastettavana, ilmenevät nyt paljoa sievemmissä, mutta yhtä selvissä merkeissä. Europan yhteiskuntaelämän tutkijat kiinnittävät muidenkin asioiden yhteydessä (merien hallitseminen, mailman öljytuotanto, öljymarkkinat, laivastovarustelu j.n.e.) paljon huolta Yhdysvaltain ja Englannin ristiriitoihin ja niiden kehitykseen ja Englannin kauppasopimus Neuvosto-Venäjän kanssa on omiaan kärjistämään tätä. Yhdysvaltain hallitsevissa piireissä voidaan nyt tehdä se havainto, että Lontoon neuvotteluilla on ollut laaja poliittinen merkitys ei ainoastaan siinä, että niiden kautta Neuvosto-Venäjä saa lisää vapautta ja pääsee olosuhteisiin, joissa taloudellinen rakennustyö käy sille paremmin mahdolliseksi, mutta myöskin siinä suhteessa, että niiden kautta Englanti pääsee puristamaan imperialistisilta kanssariistäjiltäänkin jotakin ja pääsee kilpailussa edulliseen asemaan. Tältä puhtaasti kapitalistiselta liikenäkökannalta katsoen alkaa Yhdysvaltain hallitsevilla piireillä olla korkea aika tarkistaa poitiikkaansa. Ja tämmöisen suunnan edustajana juuri voidaan pitää senaattori Francea ja hänen kannattajiaan.

United News uutistoimiston kirjeenvaihtaja on sitä mieltä, että Francen politiikkaa kannattavat ovat auttamattomana vähemmistönä eikä hän näe mahdollisuutta suhteiden muuttumiseen läheisessä tulevaisuudessa.

Ei kuitenkaan voi kokonaan sivuuttaa Vanderlipin matkojen ja hänen tekemiensä sopimuksien merkitystä päinvastaiseen suuntaan. Niinikään on huomattava Martensin karkotuspäätöksen peruuttaminen ja tällaisen toimenpiteen poliittinen merkitys. Muutamat europalaiset lehdet väittävät saaneen Venäjältä tiedon, että Neuvostohallitus suunnittelee lähettää Nuortevan edustajaksi Yhdysvaltoihin. Tällaiselle toimenpiteelle luonnollisesti tasotti tietä Martensin karkotusmääräyksen peruuttaminen vaikka se tapahtuikin niin myöhään, että Martens oli jo Moskovassa. Jos uusi lähettiläs tähän maahan lähetetään ja se saa asianmukaisen vastaanoton ja kohtelun, perustuu se siihen, että se ryhmä, joka kannattaa kauppasuhteiden avaamista laajenee merkityksessään Yhdysvaltain politiikassa.

SANOMALEHTIEN POSTIOIKEUDET

Kuten tunnettua kiellettiin sodan aikana monilta työväenlehdiltä toisenluokan postioikeudet ylipostimestari Burlesonin päätöksellä. Näiden lehtien joukossa on m.m. ollut Milwaukee Leader ja New York Call, molemmat oikeistososialistisia päivälehtiä. Ne ovat taloudellisesti olleet sellaisessa asemassa, että kaikesta huolimatta ne ovat voineet ilmestyä, mutta monet pienemmät lehdet ovat kuolleet Burlesonin puristukseen.

Milwaukee Leader ja New York Call ovat useamman kerran yrittäneet saada postioikeuksiaan takaisin. Niinpä Milwaukee Leaderin samoin kuin Callinkin toimesta on yritetty oikeuslaitoksenkin välityksellä pakottaa ylipostimestaria palauttamaan sanotuille lehdille toisenluokan postioikeudet. Alemmat liittohallituksen oikeudet eivät ole tätä kuitenkaan myöntäneet ja niin jätettiin kysymys Yhdysvaltain ylioikeuden ratkaistavaksi. Hiljattain antoi ylioikeus lopullisen päätöksen Leaderin jutussa, vahvistaen alemman oikeuden päätöksen, että Wilsonin hallituksen postimestarilla, Burlesonilla, oli oikeus pidättää postioikeudet sellaisilta lehdiltä, jotka hän katsoi vaarallisiksi." Seitsemän ylioikeuden yhdeksästä tuomarista oli Burlesonin toimenpiteiden kannalla, jotavastoin kaksi — Brandeis ja Holmes — ilmottivat eriävän mielipiteensä asiasta.

Tuomari Brandeis erikoisesti halusi panna merkille sen, ettei ylipostimestari, kieltäissään vastenmielisiltä lehdiltä postioikeuksia, tahtonut tällä keinollaan suojella kansaa vihollista puoltavalta. propagandalta, koskapa asianomaisilta lehdiltä otettiin pois ainoastaan toisen luokan postioikeudet ja muissa luokissa ne saivat, jos voivat, edelleenkin lehtiään tilaajilleen lähettää. Ylipostimestarilla, sanoi Brandeis, oli tarkotuksena ainoastaan rangaista työväenlehtiä ja mahdollisesti ajaa vararikkoon, mutta jos noilla lehdillä on varoja, niin ne voivat maksaa suuremmat postikulut ja lähettää lehteään joko ensimäisessä tai kolmannen luokan postissa.

Ylioikeus on nyt kuitenkin sanonut kysymyksestä viimeisen sanansa, vahvistamalla Burlesonin harjottaman sensuurin. Näin tapahtuu siitä huolimatta vaikka sota on loppunut jo yli kaksi vuotta sitten.

TEURASTIMOTYÖLÄISET SAANEET TAISTELU-HAASTEEN

Kaikilla teollisuusaloilla julistavat työnantajat työläisille: "Sota on ohitse, on palattava takaisin normaalioloihin!" Työläisille tämä julistus merkitsee, että sodan aikana työläisille tehdyt pakolliset myönnytykset peruutetaan, palkkataso painetaan niin alhaiseksi kuin yleisen rauhan nimessä uskalletaan ja että muutenkin kaikin puolin työläisiltä riistetään kaikki sellaiset oikeudet, jotka edes jossakin määrin muistuttavat sitä, että työläisillä olisi sananvaltaa tai puolta työolojen määrittelemisessä.

Tämä hyökkäys on yleinen. Tuskin millään työalalla voivat työläiset sitä välttää. Aikasemmin ovat kaivostyöläiset, puutavaratuotannossa raatavat työläiset jne. saaneet vastaanottaa tämän uhkahaasteen. Viimeksi on se heitetty lihanpakkaustyöläisille.

Selittäen, että "sota-aika on ohitse" lihatrusti ilmotti alaisilleen työläisille, että kaikki entiset sopimukset on peruutettu ja että palkat lasketaan 12½—15 prosenttiin, sekä että työpäivä pidennetään kymmentuntiseksi. Edelleen lihatrusti kieltäytyy alistamasta palkka- ja työaikariitaisuuksia hallituksen sovittelukomitean ratkaistavaksi, sekä riistää työläisiltä kaikki muutkin vähemmän tärkeät oikeudet, joihin sodan aikana sen oli ollut pakko myöntyä välttääkseen hyvänä liikeaikana työrettelöitä. Nyt sensijaan kun liikemaailmassa vallitsee pulakausi on trustilla aikaa tappelemiseen ja harkiten se siihen työläiset pakottaakin.

Lihanpakkaustyöläiset ovat ottaneet vastaan taisteluhaasteen. Juuri saapuneitten tietojen mukaan on niiden järjestön jäsenistöstä 44,799 äänestänyt lakkoon menemisen puolesta siinä tapauksessa, että "unio, enempää kuin hallituskaan ei voisi trustimagnaatteja pakottaa noudattamaan tehtyjä sopimuksia." Vain 618 teurastamotyöläistä äänesti lakkoon menemistä vastaan.

Julkaistut äänestystulokset osottavat, että työläiset yksimielisesti ovat päättäneet taistella trustimielivaltaa vastaan. Seuraava kysymys on siis pystyykö teurastamotyöläisten järjestö alettavaksi päätettyä taistelua käymään ja tuleeko se sitä lainkaan käymään?

Uutiset tietävät kertoa, että teurastamotyöläisten järjestön edustajat ovat matkustaneet Washingtoniin, D. C., neuvottelemaan presidentti Hardingin nimittämän erikoiskomissionin kanssa asiasta.

Lukiessa tuota pyrkivät väkisinkin esille kysymykset: Luottaako tämä järjestö siihen, että hallitus tulee toimimaan työläisten puolesta kaikkivaltiaita trustipohatoita vastaan? Ja tuleeko A. F. of L., johon teurastamotyöläisten järjestökin kuuluu, tosissaan johtamaan työläisiään taisteluun, vai onko sillä mielessä taaskin jokin konikauppa, johon työläiset pakotetaan suloisen sopusoinnun nimessä? Viimeaikaiset moninaiset kokemukset tällä alalla A. F. of L:n edesottamisista eivät suinkaan ole omansa suuria toiveita herättämään.

VAINAJAIN PALVELUS PORVARISIVISTYKSEN U S K ONKAPPALEENA

Porvarisivistyksen rappeutuneisuus tulee esille monessa suhteessa nyt sodan jälkeen paljoa selvemmin kuin ennen; nyt esiintyy seikkoja, joiden yhteydessä huomaa, miten kurjaa, miten alhaista, miten halveksittavaa ja kelvotonta sisältyy siihen, mitä vallitseva yleinen mielipide kutsuu sivistykseksi.

Sellaiset seikat kuin kummituksiin ja henkiin uskominen ovat meikäläisen lukijan keskuudessa jo aikoja sitte olleet "voitettuna kantana"; niistä ei enää puhuta edes lasten saduissa. Mutta toisin on laita porvariston keskuudessa. Siellä on sodan seurauksena vironnut uudelleen eloon n. s. henkiin uskominen. Aivan vakavasti kirjottelevat monet arvoisat kirjallisen mailman loistotähdet siitä, miten "henget" johtavat ihmiskohtaloita.

Tästä asiasta kirjoittaa tämän vuoden VAPUSSA, joka ilmestyy Toverin kirjapainosta tämän kuun lopulla, Eemeli Parras, varsin huvittavan ja mukaansatemaan kirjotuksen. Henkiin uskominen on m. m. saattanut syntymään erään tuotannonhaarankin — valmistetaan "aparaatteja", sellaisia "telefooneja tuonelaan", joiden avulla herkkäuskoiset narrit saadaan muka kuulemaan kertomuksia vainajilta, ja — tyhjentämään kukkaronsa "mediumille."

Kertomus ansaitsee saada laajan lukijakunnan, varsinkin vainajainpalvelukseen taipuisalle yleisölle pitäisi sitä levittää. Sitävarten olisi Vappu tilattava ajoissa.

Tacoma, Wash.

Lauri Brusilaa kuulemassa.

Viime perjantai-iltana puhui S. S. Järjestön organiseeraaja, Lauri Brusila, Tacomassa. Tilaisuudesta oli mahdollisimman hyvin ilmoitettu paikallisesti kuin myöskin paikkakuntakirjeissä Toveri-lehdessä. Puhetilaisuuteen saapuikin kohtalainen joukko tiedonhaluisia työläisiä.

Brusila puhui noin 2½ tuntia ja sen jälkeen vastaili j. w. w.-läisten tekemiin kysymyksiin noin 1½ tuntia. Lähtemättä lähemmin hänen puhettaan arvostelemaan, haluan vaan sanoa, että siihen oltiin tyytyväisiä ja että Brusila aikaansa ja energiaansa säästämättä nuoruutensa innolla puhui juuri niistä asioista mistä hänen on määrättykin puhumaan.

Puheensa johdosta syntyneen keskustelun loputtua, otettiin esille osaston perustaminen tänne. Ja kun tarpeellinen määrä S. S. Järjestön kannan hyväksyviä henkilöitä ilmoittautui, niin päätettiin osaston perustava pitää lauantai-iltana.

Tuplajuulaiset haastivat Brusilan väittelyyn.

Brusilan puheen ja sitä seuranneen keskustelun jälkeen perjantai-iltana haastivat i. w. w:läiset Brusilan väittelyyn, jonka haasteen Brusila ilomielin otti vastaan. Kun sitten lauantai-iltana ensin osasto virallisesti perustettiin ja oli sille syntysanat lausuttu, mentiin koko jaukolla i. w. w:läisten järjestämään väittelytilaisuuteen kuulemaan ja oppimaan.

Tuplajuulaiset olivat valinneet keskuudestaan tietoisimman vastaan väittäjän, jonka oli määrä osoittaa Kolmannen Internationalen kelvottomaksi luokkataistelujärjestöksi sekä todistaa I. W. W. liiton periaatteen etevämmyyden. Puheen vuorot rajoitettiin ja tappelupukarit alkoivat varsinaisen illan ohjelman.

I. W. W. liiton puolesta väittelijä oli muassaan tuonut suuren käärön dokumenttejä. Samoin oli Brusilallakin. Ensin alussa ei tahdottu päästä lennokkaaseen alkuun, i. w. w:läisen liikkeessä niin ahtaalla alalla vatkuttaen yhtä ja samaa moneen kertaan niin, että kun hänen ensimäiseksi puheenvuorokseen määrätty aika umpeen kului, ei hän ollut ehtinyt sanoa paljon mitään. Siihen sitten Brusilan olisi ollut vastattava. Brusila puheenvuorossaan sai hänet kuitenkin jonkun verran innostumaan että dokumenttien lukeminen alkoi sujua vähän paremmin. Väittelyyn käytettiin aikaa noin neljä tuntia, ja tulkoon nyt vaan näin summamutikassa sanotuksi, että todistamatta se Kolmannen Internationalen kelvottomuus jäi, jotavastoin Brusila selitti voimakkaasti sen kelvollisuuden ja myöskin todisti sen.

Muuten olkoon sanottu, että tämä oli huvittavin väittelytilaisuus, mitä minä kaksi kolmatta osaa eletyn elämäni aikana olen milloinkaan kuullut. Sai siellä sydämen pohjasta nauraa niille kömpelyyksille ja sivukohtauksille, joita tuplajuulaisten toimesta tapahtui. Huvittava se myöskin oli sen tähden, että siinä oli Brusilalla parhain tilaisuus tehdä agitatsiolityötä mitä täällä on kenellekään koskaan ollut ja mitä tulee koskaan olemaankaan. Kiitoksella on mainittava, että kokous kaiken aikaa pysyi hyvässä järjestyksessä ja maltillisena. Tilaisuudessa monen työläistoverin aivokoneisto joutui väkisinkin itsenäisesti toimimaan ja niin ollen siemen tuli kylvetyksi hyvään maahan oikealla ajalla. Mitään veljesvihaa ei siellä lietsottu kummaltakaan puolelta, asiat vain riiteliyät keskenään.

Osaston kokous.

Yllämainitun, juuri perustetun osaston kokous pidetään toveri Alex Vuoren asunnolla, 5023 South Oakes st. ensi lauantai-iltana kello 7.

Tämän kautta haluaisin kohteliaasti huomauttaa paikkakunnallamme asuvalle suomalaiselle väestölle, että saapuisitte lukuisina tuohon kokoukseen ja liittyisitte jäseneksi juuri perustettuun S. S. Järjestön kannan hyväksymään osastoon. Te käsitätte samoin kuin mekin, että ne henkilöt, jotka nyt osaston perustivat, ottivat raskaan tehtävän hartioilleen. Epäilemättä tulemme kohtaamaan voimia ja ahkeruutta kysyviä vastuksia, mutta voittamattomia ne toivoaksemme eivät ole eikä saakkaan olla. Jonkun täytyy tämänlainen alkujärjestely työ tehdä ja nyt kun sen olemme tehneet, niin rehellisesti avustakaa meitä, liittymättä joukkoomme. Ettehän ilkeä vastustaa rehellistä ja yhteistä, jokaista työläismiestä ja naista puoltavaa taisteluamme. Ja kulkaapas te Gig Harborin kannonmunittajat! Tulkaapas nyt ulos mökistänne! Teitä tarvitaan joukossamme! Toveritervehdyksin,

E. F.

Aberdeen, Wash.

Sananrieskaa saimme kuulla tämän kuun alkupuoliskolla, kun Työmiehen vastaava toimittaja, Yrjö Halonen, oli täällä puhumassa. S. Klupin avara sali kerääntyikin täyteen kuulijoita, joille Halonen kolme tuntia kestäneessä puheessaan teki selväksi tämän päivän tärkeitä kysymyksiä, joista monella on ollut perin hämärät tiedot. Kuulijakunta, joitakin pikkuhäiritsijöitä lukuuottamatta, seurasi tarkkaavaisena puhetta alusta loppuun saakka. Puheen loputtua tuli tilaisuus lausua eriävän mielipiteensä ja tehdä kysymyksiä niistä kohdista, jotka mahdollisesti joillekin jäivät epäselviksi. Ja tehtiinhän niitä kaikenlaisia kysymyksiä, toinen toistaan hullumpia. Niinpä teki eräskin mies kysymyksen, kummatko puhujan mielestä on ensin poistettava, syytkö vaiko seuraukset? En usko kysymyksen tehnyttä henkilöä niin tomppeliksi, etteikö hän olisi tuollaisesta kysymyksestä ollut ennestäänkin selvillä, vai omaako hän samanlaisen näkökannan kuin eräät äärimäiset tuplajuulaiset, omaavat viinan salakauppiaisiin nähden, että kun juodaan niin paljon, etteivät keittäjät kerkiä viinaa kyliksi valmistaa, niin viinat häviävät itsestään.

Omasta puolestani annan täyden tunnustuksen toveri Haloselle. Ensiksikin, hän on mallikelpoinen ja hillitty puhuja, toiseksi, hän omaa laajat tiedot ja selvän luokkataisteluperiaatteen. Sellaisia puhujia kuulu on Halonen, haluaisin kuulla vaikka joka ilta.

Lisää sananrieskaa saamme kuulla ensi kuun alkupuolella. Silloin tulee tänne puhumaan S. S. Järjestön organiseeraaja, Lauri Brusila. Hän puhuu neljänä iltana Aberdeenissä ja samoin Hoquiamissa. En tunne miestä persoonakohtaisesti, mutta olen lukenut arvosteluja lehdistä hänen puheistaan. Niistä arvosteluista päättäen hän on selvillä päivän tärkeistä kysymyksistä ja omaa myös selvän luokkataisteluperiaatteen. Siksipä kehoitan kaikkia täällä olevia kansalaisia saapumaan kuulemaan Brusilaa, väriin ja sukupuoleen katsomatta.

Paikkakunnalta muuttivat toverit Maissi ja K. E. Heikkinen Astoriaan. Menetimme heissä kaksi innokasta toveria, jotka olivat valmiit uhraamaan joutoaikansa yhteisen asiamme hyväksi. Toveritar Heikkinen toimi pitemmän aikaa S. S. Klupin näytelmäseuran johtajana ja monessa muussa luottamustoimessa, sekä den toisten toverien täyden tunnustuksen kaikissa toimissaan. Nyt sitsai Astorian osasto kaksi innokasta toveria riveihinsä. Kestäköön innostuksenne edelleenkin!

Suomeen läksivät täältä Hilda ja Hannes Thitz, aikoen tervehtää sukulaisiaan ja tuttaviaan matkan varella tässä maassa.

Lisää työpaikkoja pannaan käytiin t. k. 21 p. paikallisen porvarillisen lehden mukaan. Silloin pitäisi alkaa työt Donavan Lumber Co. sahalaitoksella. Lisäksi joitakin tukikämppiä pitäisi pantamaan käytiin. Luulen, ettei muutamain työpaikkojen aukeaminen paljokaan työttömyyttä lievennä, sillä täällä on vaan hirveästi työttömiä. Jos missä tarvitaan sata miestä, niin on viisisataa tarjolla. Näin ollen on työnteettäjillä hyvä tilaisuus polkea palkat alle. Lisäksi ne asettavat työläisille kaikenlaisia ehtoja, joihin

Miten Raivaaja puolustautuu

Lukijoillemme on tunnettua kuinka Raivaajan kustannusyhtiön vuosikokouksessa Raivaajaa hallitseva joukko kavalsi kontrollivallan käiinsä ja kuinka se riisti yli seitemältäkymmeneltä osakkeita omistavalta osastolta oikeuden ottaa osaa kokoukseen ja Raivaajan kustannusyhtiön asioiden ja lehden kannan määräämiseen, ja kuinka edelleen tämä sama koplakunta kutsui poliisit kokoukseen turvatakseen omaa väkivaltaista menettelyään ja kuinka niillä heitätettiin ulos miltei kaikki järjestön kannalla olevat edustajat, jotka tahtoivat valvoa oikeuksiaan kustannusyhtiössä ja vaativat kokouksen virkailijoita, johtokunnan valitsemia valtakirjan tarkastajia ja heidän muita salaisia komiteoitaan alistumaan osakkeenomistajien tahtoa noudattamaan. Kaikki tämä on totuuden mukaisella tavalla selostettu sekä sanomalehtiraporteissa että ennen kaikkea siinä järjestön kannalla olevien edustajien julistuksessa, jonka julkaisimme viime viikolla ja jonka tietysti ovat huomioon ottaneet kaikki mainitun kustannusyhtiön osakkeita omistavat toverit ja osastot lännelläkin.

Kaikki Raivaajan kustannusyhtiön johtokunnan toimenpiteet viittaavat siihen, että he ovat valmistautuneet jo kauan aikaa siihen laittomaan ja katalaan kaappaukseen, jonka he sitte yhtiökokouksen alussa sattoivat julkisuuteen. Heidän toimenpiteensä ovat täydellisesti ristiriidassa kaikkien työväenliikkeessä noudatettujen menettelytapojen kanssa. Mutta niillä tarkotetaankin puolustaa väärää asiaa, työväenliikkeen taantumuksellista ja pikkuporvarillista suuntaa. Keinot ja tarkotus sopivat siis mainiosti yhteen. Mutta juuri tämä seikka aiheuttaakin sen, että heidän vielä näihin asti noudattamansa moraali ja asiallinen kantansa puolustuskyky mätänee ja turmeltuu aste asteelta niin, että jo kaukaa huomaa heidän olevan sekä aineellisessa että henkisessä haaksirikossa. Ja kun tarkastelee Raivaajan kirjotuksia, joissa puolustetaan heidän koplakuntansa kavalluksia ja anastuksia, niin niistä selvimmin huomaa kuinka huono ja kelvoton heidän asiansa on ja kuinka sitä on mahdoton heidän itsensäkään asiallisilla asioilla puolustaa. Sen tähden he eivät siihen ryhdykään. Mutta sen sijaan Raivaaja kirjottaa palstakaupalla juttuja vasemmistolaisista edustajista, koettaen ivata niitä ja niiden käyttäytymistä. Tällaisella Raivaaja sitte luulee tekevänsä oikeutetuksi sen, että he kavaltavat osakkeenomistajiita liikkeen pienen koplakunnan tarkotuksia palvelemaan.

Näytteeksi Raivaajan puolustuksesta julkaisemme tässä yhden niistä monista samanlaatuisista kirjotuksista, joissa se puolustaa itseään. Kirjotus kuuluu sanasta sanaan näin:

"Vallankumouksellisia taistelijoita

"Kuulehan lukija! Luehan muu osa lehteä ensin ja tämä pala vasta viimeiseksi. Tämä varovaisuustoimenpide on tarpeellinen sentähden koska tämän luettuasi voit suuttua ja jättää muun osan lehteä lukematta, ja silloin olisit poissa muodista. Raivaajan lukeminen on nyt muodissa enemmän kuin koskaan ennen. Sitä lukevat sen kannattajat hartaammin kuin koskaan ennen ja sen vihalliset, kansalliset, itsenäiset ja porvarit lukevat sitä kilvalla. Ystävät lukevat m.m. sentähdenkin koska he tahtovat nähdä raskiiko Raivaaja yhtään iskeä vihollisiaan. Kansallis-itsenäiset lukevat sentähden, koska he nyt jokaisessa tilaisuudesa etsivät Raivaajasta jotain sellaista, josta saisivat todistuksia, että Raivaaja muka voisi loukata heidän kunniaansakin, josta sitte pääsisi Raivaajan niskaan loijarien ja tuomarien voimalla. Porvarit lukevat taas sentähden, koska he tahtovat nähdä ovatko he saaneet rahansa edestä. Herra Boman nimittäin on kantanut porvareilta kolehtia sillä ehdolla, että jos hän ei vallota Raivaajaa, hän lähtee housuttomin jaloin idästä Chicagoon. Porvari innostui asiaan ja pani kolehtia ja lukee nyt silmät tapillaan Raivaajaa nähdäkseen kumpiko siinä nyt on menossa, Raivaaja vaiko herra Bomanin housut. Mutta sitte kun olet valmis tätä lukemaan, huomaat tämän olevan jatkoa edelliseen kirjotukseen, jonka nimenä oli "Taiteellisia kuvia Raivaajan vallotussodasta". Otappas siis taiteellinen asento ja lue.

"**Matti Tenehunen**, niinkuin vanhemman polven heinäveteläiset nimen sanovat. Tämä Matti Tenehunen oli myöskin tullut ottamaan osaa siihen näytökseen, joka toimeenpantiin siellä Raivaajan talon yläkerrassa. Hän olikin ensimäisiä niistä esiintyjistä, jotka herättivät taiteellista mielenkiintoa. Hänen osanaan oli näytellä kylmää, aina numeroilla laskevaa liikemiestä, joka ammatikseen hoitaa Työmiehen liikettä. (Huomaa lukija: Tässä on kysymys siitä samasta Työmiehen liikkeestä, joka uskalsi ja osasi tehdä, Askelin selityksen mukaan, sellaisen Wall-kadulla hämmästystä herättävän liiketempun, että myi Suomeen kahden miljoonan markan arvoiset Amerikan dollarit yhdestä miljoonasta markasta.) Sivutöikseen Tenehunen oli ottanut järjestääkseen liikeasiat Raivaajassa sen jälkeen kun kallaveteläiset ovat vallanneet Raivaajan. Tämän liikemiesosan esittämisensä Tenehunen alkoi sivunäytöksellä. Meni Raivaajan latomoon, katseli asianymmärryksellä kirjapainovehkeitä, hymyili ystävällisesti jokaiselle ja sitte virkkoi, noin nimesi: — "Tehkää vaan työtä kuten ennenkin. Vaikka talossa tuleekin nyt uusi komento, niin painoväki saa olla paikallaan." — Vilkasi sitte ystävällisesti painoväkeen ja käveli pois, tuli yläkertaan ja ryhtyi varsinaisen osansa esittämiseen. Kuten kylmästi harkitsevan liikemiehen osaan kuuluu, Tenehunen heti kiljahti: "puheenjohtaja!" Ja kun puheenjohtaja ei heti keskeyttänyt toisia kiljujia ja antanut Tenehuselle kiljumisvuoroa, Tenehunen jokaisen askeleensa harkitsevalla liikemiehen ominaisuudella ryhtyi jatkuvasti kiljumaan "puheenjohtaja, puheenjohtaja!" Kuten ainoastaan numeroita käsittelevälle liikemiehelle sopii, hän viskoi käsiään ja jalkojaan kuin horkkaa sairastava (lukijan on pakko huomata, että horkka on ainoastaan savolainen tauti) potilas taudin pahimmalla asteella ollessa. Hänen silmänsä pyörivät, hänen leveänpuoleinen suunsa hävitti muun naaman kokonaan ja koko pääpuoli Tenehusta näytti olevan valtavana suuna, suuna, joka ei ole missään yhteydessä aivojen kanssa, suuna, joka huutaa yhden ainoan sanan "puheenjohtaja!"

"Kokous nauti valtavasti herra Tenehusen eteemme tuomasta liikemiestyypistä. Meidän köyhässä teatterielämässämme ei ole vielä kukaan luonut niin eheää kuvaa varmasta ja kylmästi harkitsevasta liikemiehestä kuin herra Tenehunen esitti heti alkuotteillaan. Ja sitte, kun puheenjohtaja sai nuijatuksi toiset kiljujat vaikenemaan hetkeksi, alkoi Tenehunen roolinsa esityksen. Hänellä oli oikeassa kädessä Raivaajan osakkeita. Hän hakkasi osakkeita vasempaan käteensä niinkuin ainoastaan kylmäverinen liikemies voi hakata numeroita paperista pois. Ja hänen silmänsä. Harvoilla taisteilijoilla ovat silmät niin valloillaan kuin ne olivat Matti Tenehusella, esittäessään kylmäverisen liikemiehen osaa. Ne olivat todelliset irtosilmät. Yleisö oli aivan haltioissaan. Ja yleisö heltyi yhä enemmän kun esittäjä silmät nurin kääntyneinä kieli pitkällä roikkuen huusi valtavasti — haa! te rosvot ja varkaat! Vain harvoille ihmisille on suotu onni nähdä esitettävän kylmän liikemiehen osaa sellaisella perinpohjaisella tuntemuksella kuin sitä esitti herra Tenehunen Kuopion hiippakunnasta. Ja sortuminen sitte? Sekin oli erinomaisella liikemiesluonteen perinpohjaisella tuntemuksella esitetty. Kun näytöksessä sivuhenkilöinä toimivo Golliati-vainaan kokoinen poliisi astui näyttelijä Tenehusen sivulle ja laski rauhoittavan kätensä taiteilijan olalle ja käski istumaan, herra Tenehusen olkapäät vavahtelivat, tuli pari harvinaisen luonnollista nikotusta ja hän sanoi murtuneesti: — "Ai kiänt sitauun" — (Lukija on kohtelias ja menee kirjakaapilleen ja ottaa sieltä Swanin ja Granstromin sanakirjan ja avaa siitä sivun 148 ja hän huomaa siellä hakusanan can, jonka yhteydessä hän löytää sanan cannot, ja sitte lukija ottaa sivun 150 ja löytää siellä hakusanan can't, joka on lyhennys sanasta cannot. Sana 'kiänt' on savolainen käännös sanasta can't. Sanat ai ja sitauun lukija voi arvata). Hänen sanoessaan ai kiänt sitauun, näytelmää seuraava yleisö pidätti henkeään ja sanoi: ollappa meillä enempi sellaisen liikemiehen osan esittäjiä! Vielä pari hyvin harkittua olkapäiden nykäystä, yksi äänetön suun levitys, silmien pullistus katsomon kattoon, ja kohtaus oli lopussa. Vaikutus yleisöön oli niin valtava, että katsojat aivan vaistomaisesti koettivat vieläkö heidän rahapussinsa ovat heidän omissa taskuissaan. (Tässä kohdassa lukija voi saapuvilla olevien tuttaviensa kanssa pitää perinpohjaisen keskustelun Matti Tenehusen liikemieskyvyistä ja samalla muistaa, että Tenehusen Matti pääsi liikemiesuransa alkamaan sillä ehdolla, että Raivaaja pani Työmiehen liikkeeseen viisituhatta dollaria ja eräs hyvin paha mies, jonka nimeäkään ei uskalla tässä yhteydessä mainita, hankki mailmalta noin kaksitoista tuhatta dollaria sitä varten, jotta Matti Tenehunen voisi olla hyvä liikemies.)

"**Hugo Paasikivi.** Voimakkaan näköinen mies, eikä pidä enää vanhanmaan pystytukkaa, kuten Tenehunen. Taiteilija Paasikivi oli tällä kerralla saanut esitettäväksen newyorkilaisen edustajan osan. Mutta lukija, joka ei satu asumaan New Yorkissa, ei ilman muuta käsitä mitä sisältää newyorkilaisen edustajan osa näyttämöllä esitettynä ja taiteellisen puolen ymmärtämistä varten on tarpeellista lukijan valistaminen. New York on hyvin suuri kaupunki ja sentähden New Yorkin sosialistiosaston edustajilla on suuri siveellinen arvo sielläkin missä heillä ei mitään muuta arvoa ole. Heidän äänensä on totuttu ottamaan huomioon silloinkin kun heille olisi pitänyt lyödä tulppa suuhun ja muutamia hampaita tulpan mukana. Nyt tästä newyorkilaisten erikoisasemasta on johtunut että ne newyorkilaiset, jotka ovat kolmen kuukauden vanhoja newyorkilaisia, ovat tulleet siihen käsitykseen, jotta newyorkilaiset saavat tässä mainitussa näytöksessäkin esiintyä niin tyhmästi kuin ikinä osaavat ja heitä on kuunneltava. Tätä näkökantaansa seuraten olivat newyorkilaiset valmistaneet itseään Raivaajan kokoukseen jo monta kuukautta. He olivat nimenomaan päättäneet heille kelpaavan edustajiksi ainoastan sellaiset, joiden he luulevat voivan heitä tyhmimmin edustaa. Tässä tarkoituksessa he aikoinaan kääntyivät Paasikivenkin puoleen ja kysyivät